

ВОВЕД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва, секој трговец по истекот на деловната година, составува годишна сметка.

За целите на подготвување годишна сметка и финансиски извештаи, под деловна година се подразбира календарска година.

Како еден од задолжителните финансиски извештаи и составен дел од годишната сметка е и **Билансот на успех**.

Билансот на успех (анг: Income statement) ги прикажува главните приходи и расходи на друштвото, заедно со финансискиот резултат од работењето во текот на еден определен временски период (една календарска година).

Билансот на успех се состои од неколку сегменти. Секој од овие сегменти има одредено значење и дава финансиски резултат кој на своевиден начин ја отсликува успешноста во работењето.

Во првиот дел се содржани приходите од продадените производи во тековната година и трошоците кои се содржани во овие трошоци(директни трошоци). Нивната разлика ја дава бруто-добивката односно бруто-маржата.

Во вториот сегмент сместени се останатите деловни приходи и расходи кои не можат да се идентификуваат со конкретни производи. Тука се и индиректните или општи трошоци-трошоци за периодот за кој се составува билансот. Финансискиот резултат по овој сегмент се нарекува оперативна добивка (добивка од работење).

Ставките **во третиот сегмент** се ставки од надворешна природа на кои менаџментот речиси не може да влијае како камати, даноци и вонредни приходи и расходи. Резултат од овој сегмент е добивката пред оданочување.

Данокот на добивка не одговара на износот на одреден процент туку се пресметува со посебен извештај-даночен биланс кој се изготвува за потребите на Управата за јавни приходи.

Нето-добивката е последната линија од билансот на успех која го претставува конечниот резултат од активностите на друштвото во минатиот период.

Во продолжение на овој напис даваме детален приказ на позициите во Билансот на успех како и начин на нивно пополнување.

1. ПРИХОДИ МСС 18

Приход е бруто приливот на економски користи во текот на периодот кој произлегува во текот на редовните активности на ентитетот кога тие приливи резултираат во зголемување на главнината, освен оние зголемувања кои се однесуваат на придонесите од учесниците во главнината.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето, или обврската подмирена во трансакција под комерцијални услови, помеѓу страни доволно информирани и спремни своеволно да ја прифатат трансакцијата.

Приходот ги вклучува само бруто приливите на економски користи кои ентитетот ги прима и побарува за своја сопствена сметка. Износите кои се наплатени во име на трети лица како што се даноците на продажбата, даноците на производите и услугите и даноците на додадена вредност, не се економски користи кои претставуваат прилив за ентитетот и не резултираат во зголемување на главнината. Според тоа, тие се

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

исклучуваат од приходите. На сличен начин, кај посредничкиот однос, бруто приливите и економски користи вклучуваат износи кои се наплатени во име на налогодавателот и коишто не резултираат во зголемување на главнината за ентитетот. Наместо тоа, приход е износот на провизијата.

2. РЕДЕН БРОЈ 1: АОП 201 ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)

Ова АОП претставува збир од АОП 202 + АОП 203 + АОП 206 од Билансот на успех.

3. РЕДЕН БРОЈ 2: АОП 202 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

3.1. ПРОДАЖБА НА ПРОИЗВОДИ

Согласно МСС 18 – Приходи, приходот од продажба на производи треба да биде признаен кога ќе бидат исполнети сите од наведените услови:

- Ентитетот му ги пренел на купувачот значајните ризици и награди од сопственоста на производите.
- Ентитетот не задржува ниту континуирана менаџерска инволвираност до степен кој вообичаено се поврзува со сопственоста, ниту пак ефективна контрола над продадените производи.
- Износот на приходот може веродостојно да се измери.
- Веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот.
- Трошоците кои се направени или треба да бидат направени во врска со трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Проценката за тоа кога ентитетот му ги пренел на купувачот значајните ризици и награди од сопственоста бара испитување на околностите на трансакцијата. Во повеќето случаи, пренесувањето на ризиците и наградите од сопственоста се совпаѓа со пренесувањето на законското право на сопственост или пренесувањето на законското право на сопственост на купувачот. Ова е случај со повеќето продажби на мало. Во други случаи, пренесувањето на ризиците и наградите поврзани со сопственоста се случува во време кое е различно од времето на пренесувањето на законското право на сопственост или пренесувањето на поседувањето.

Доколку ентитетот задржува значајни ризици од сопственоста, трансакцијата не претставува продажба и не се признава приход. Ентитетот може да задржи значаен ризик од сопственоста на различни начини.

Примери за ситуации во кои ентитетот може да задржи значителни ризици и награди од сопственоста се:

- Кога ентитетот задржува обврска за незадоволително извршување коешто не е покриено со вообичаените резервирања за гаранции.
- Кога примањето на приход од конкретна продажба зависи од генерирањето на приход од страна на купувачот од неговата продажба на производите.
- Кога производите кои се испорачани треба да се монтираат, а монтажата претставува значаен дел од договорот кој се уште не е извршен од страна на ентитетот.
- Кога купувачот има право да се откаже од купувањето поради причини кои се наведени во договорот за продажба и ентитетот не е сигурен во врска со веројатноста за враќање.

Ако ентитетот задржува само незначаен ризик од сопственоста, трансакцијата се смета за продажба и се признава приход. На пример, продавачот може да го задржи законското право на сопственост над производите единствено за да ја заштити наплатата на износот кој го побарува. Во ваков случај доколку ентитетот ги пренел значајните ризици и награди од сопственоста, трансакцијата претставува продажба и се признава приход. Друг пример за ситуација кога ентитетот задржува само незначаен ризик од сопственоста може да биде продажба на мало каде што се нуди враќање на надоместокот доколку купувачот не е задоволен. Во ваков случај приходот се признава во времето на продажбата под услов продавачот да може веродостојно да ги процени идните враќања и да признае обврска за враќањата врз основа на поранешното искуство и останатите релевантни фактори.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот. Во некои случаи, ова може да не биде веројатно се додека не биде примен надоместокот или додека не биде отстранета неизвесноста. На пример, може да биде неизвесно дека странско државно надлежно тело ќе даде дозвола за пренесување на надоместокот од продажбата во странство. Кога ќе биде дадена дозволата, неизвесноста се отстранува и се признава приход. Меѓутоа, кога ќе се јави неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ или износот чие надоместување не е повеќе веројатно се признава како расход, а не како корекција на износот на приходот кој бил првично признаен.

3.2. ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ

Кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги може веродостојно да се процени, приходот поврзан со трансакцијата треба да се признае со повикување на степенот на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување.

Резултатот на трансакцијата може веродостојно да се процени кога се исполнети сите од следните услови:

- Износот на приходот може веродостојно да се измери.
- Веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот.
- Степенот на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување може веродостојно да се измери.
- Трошоците направени за трансакцијата и трошоците за довршување на трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Признавањето на приходот со повикување на степенот на довршеност на трансакцијата често се нарекува метода на процент на довршеност. Според оваа метода, приходот се признава во сметководствените периоди во кои се обезбедени услугите. Признавањето на приходот на оваа основа обезбедува корисни информации за обемот на услужната активност и извршувањето во текот на даден период. МСС 11 исто така бара признавање на приходот на оваа основа. Општо земено, барањата на тој Стандард се применливи за признавањето на приходот и поврзаните расходи за трансакција која вклучува давање на услуги.

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот. Меѓутоа, кога ќе се јави неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ, или износот чие надоместување не е повеќе веројатно, се признава како расход, а не како корекција на износот на приходот кој бил првично признаен.

Ентитетот вообичаено е способен да направи веродостојни проценки откако со другите страни ќе го договори следното во врска со трансакцијата:

- Важечките права на секоја страна во врска со услугата што треба да биде дадена и примена од страните.
- Надоместокот што треба да се размени.
- Начинот и условите на порамнувањето.

Исто така, вообичаено е потребно ентитетот да има ефективен интерен систем за финансиско планирање и систем за известување. При извршувањето на услугата, ентитетот ги проверува и, кога е потребно, ги ревидира оценките на приходот. Потребата за вакви ревидирања не мора и нужно да укаже дека резултатот на трансакцијата не може веродостојно да се процени.

Степенот на довршеност на трансакцијата може да се определи со различни методи. Ентитетот ја користи методата која веродостојно ги мери извршените услуги. Во зависност од природата на трансакцијата, методите можат да вклучат:

- Надгледувања на извршената работа.
- Услуги кои се извршени до датумот како процент од вкупните услуги кои треба да бидат извршени.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

➔ Соодносот на трошоците направени до датумот спрема проценетите вкупни трошоци на трансакцијата. Само трошоците кои ги одразуваат услугите извршени до датумот се вклучуваат во трошоците направени до датумот. Само трошоците кои ги одразуваат услугите кои се извршени или кои треба да бидат извршени се вклучуваат во проценетите вкупни трошоци на трансакцијата.

Прогресивните плаќања и авансите примени од корисниците често не ги одразуваат извршените услуги.

За практични цели, кога услугите се извршуваат преку неопределлив број на дејствија во рамките на определен временски период, приходот се признава на праволиниска основа во рамките на определениот период, освен доколку постои доказ дека некоја друга метода подобро го претставува степенот на довршеност. Кога даденото конкретно дејствие е многу позначајно од сите други дејствија, признавањето на приходот се одложува до извршувањето на значајното дејствие.

Кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги не може веродостојно да се процени, приходот треба да се признае само до висината на признаените расходи кои се надоместливи.

Во текот на раните фази од трансакцијата, често се случува резултатот од трансакцијата да не може веродостојно да се процени. Без оглед на тоа, може да биде веројатно дека ентитетот ќе ги надомести направените трошоци за трансакцијата. Поради тоа, приходот се признава само до висината на направените трошоци кои се очекува да бидат надоместливи. Бидејќи резултатот на трансакцијата не може веродостојно да се процени, не се признава добивка.

Кога резултатот на трансакцијата не може веродостојно да се процени и не е веројатно дека направените трошоци ќе бидат надоместени, не се признава приход и направените трошоци се признаваат како расход. Кога неизвесностите кои ја спречиле веродостојната проценка на резултатот на договорот повеќе не постојат приходот се признава во согласност со точката 20, а не во согласност со точката 26.

АОП – Ознака	Конто	Опис на конто
<p>Во АОП 202 се внесуваат приходите од продажба на добра и услуги на поврзани и неповрзани друштва, на домашен и на странски пазар.</p> <p>Во ова АОП се вклучени контата од групите 73 и 74, но <u>без сметка 745</u></p>	<p>Конто 730- Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва во земјата</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите остварени во земјата од матични, зависни и други поврзани друштва.</p> <p>Согласно член 491 од Законот за трговски друштва Поврзани друштва се правно самостојни друштва кои се поврзуваат и кои воспоставуваат меѓусебни односи како:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ друштво кое што во друго друштво има учество, значајно учество, мнозинско учество или мнозинско право во одлучувањето или заемно учество и ➔ зависно, владејачко друштво и друштва кои дејствуваат заеднички. <p>Друштво со учество</p> <p>Друштво коешто во друго друштво стекнало удел или акции коишто во основната главнина на другото друштво се претставени најмалку со 10%, но не повеќе од 20% од основната главнина на друштвото се смета за друштво коешто има учество во друго друштво.</p> <p>Друштво со значајно учество</p> <p>Друштво коешто во друго друштво стекнало удел или акции коишто во основната главнина на другото друштво се претставени со повеќе од 20%, но не повеќе од 50% од основната главнина на друштвото, или кога на собирот на содружниците, односно на собранието му припаѓаат повеќе од 20%, но не повеќе од 50% од сите гласови, се смета за друштво со значајно учество.</p>

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

Друштво со мнозинско учество или со мнозинско право на одлучување во друго друштво

Друштво коешто во друго друштво стекнало удел, односно акции коишто во основната главнина на другото друштво се претставени со повеќе од 50%, или кога на собирот на содружниците, односно на собранието на другото друштво му припаѓаат повеќе од 50% на сите гласови, се смета за друштво коешто во друго друштво има мнозинско учество. Друштвото на коешто му припаѓа мнозинскиот удел или акции, односно мнозинството гласови во друго друштво се смета, во смисла на овој закон, за друштво со мнозински удел, а другото друштво за друштво во мнозинска сопственост.

Колкав удел му припаѓа на едно друштво се определува кај друштвото со ограничена одговорност, акционерското друштво и командитното друштво на акции според соодносот на номиналниот износ на уделите, односно на акциите спрема вкупниот номинален износ на основната главнина што му припаѓа на другото друштво. Сопствените удели, односно акции на друштвото треба да се одбијат од основната главнина. Со сопствените удели, односно акции на друштвото се изедначени уделите, односно акциите коишто му припаѓаат на некој друг кој ги држи за сметка на тоа друштво.

Колкав број гласови на собирот на содружниците, односно на собранието му припаѓа на друштвото со мнозинско учество во другото друштво се определува спрема односот на бројот на гласовите коишто тоа може да ги стекне врз основа на уделот, односно акциите во однос на вкупниот број на сите гласови. Од вкупниот број гласови се одбиваат гласовите од сопствените удели, односно акции како и од уделите, односно акциите коишто му припаѓаат на некој друг кој ги држи за сметка на тоа друштво.

За удел, односно за акции коишто му припаѓаат на друштвото се смета и уделот, односно акциите коишто му припаѓаат на друштвото кое од него е зависно или кое за негова сметка или за сметка на друштвото кое од него е зависно ги држи некој друг, а ако во друштвото трговец поединец има удел, односно акции коишто и инаку влегуваат во неговиот имот.

Поим на зависно и владејачко друштво

Зависно друштво е правно самостојно друштво над кое друго друштво (владеејачко друштво) има непосредно или посредно преовладувачко влијание. Друштво кое има непосредно или посредно преовладувачко влијание во зависно од него друштвото е владејачко друштво.

Остварување на преовладувачко влијание

Едно друштво се смета дека остварува преовладувачко влијание над друго друштво кога:

- држи непосредно или посредно удел, односно акции како дел од основната главнина што му обезбедува мнозинство од гласовите на собирот на содружниците, односно во собранието;
- самото располага со мнозинство гласови во друго друштво врз основа на договор склучен со содружниците, односно со акционерите или фактички определува, преку гласовите со коишто располага, кои и какви одлуки ќе се донесат на собирот на содружниците, односно на собранието во ова друштво.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

		<p>Се претпоставува остварување на преовладувачкото влијание ако едно друштво располага непосредно или посредно со број на гласови којшто е поголем од 40% од вкупниот број на гласовите коишто можат да се дадат на собирот на содружниците, односно на собранието, а ниту еден друг содружник, односно акционер посредно или непосредно не поседува поголем број гласови од друштвото.</p> <p>Ако постои несогласност дали едно друштво остварува превладувачко влијание над друго друштво, Комисијата за хартии од вредност е овластена да поднесе предлог до судот за утврдување на постоењето на превладувачко влијание врз едно или врз повеќе друштва.</p> <p>Друштва со заемно учество</p> <p>Друштва кои заемно стекнале удели, односно акции, така што секое друштво има удел, односно акции што учествуваат со повеќе од 20% во основната главнина во другото друштво или ако во собранието, односно собирот на содружниците на другото друштво му припаѓаат повеќе од 20% од гласовите, се сметаат за друштва кои имаат заемно учество. За утврдување дали на едно друштво му припаѓа удел, односно му припаѓаат акции што учествуваат со повеќе од 20% во основната главнина во друго друштво се применуваат одредбите од членот 494 став (3) на овој закон.</p> <p>Ограничувања на вкрстеност на мнозинство меѓу друштвата</p> <p>Зависно друштво не смее да стекнува удел, односно акции во свое владејачко друштво. Ако зависното друштво, пред да стане зависно друштво поседува удел, односно акции во владејачко друштво, има обврска да го отуѓи уделот, односно да ги отуѓи акциите во владејачкото друштво.</p> <p>Друштва што дејствуваат заеднички</p> <p>Се смета дека друштва дејствуваат заеднички ако имаат склучено договор заради стекнување или отстапување на правото на глас или заради остварување на правото на глас за да се обезбеди водење на заедничка политика спрема друштвото. Друштвата кои дејствуваат заеднички се солидарно одговорни за обврските кои произлегуваат од нивното заедничко дејствување.</p>
	<p>Конто 731- Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва во странство</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите остварени во странство од матични, зависни и други поврзани друштва</p>
	<p>Конто 732- Приходи од специфично работење на поврзани друштва</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите од извозници, од увоз за туѓа сметка, од комисиона и констигнациона продажба од матични, зависни и други поврзани друштва</p>
	<p>Конто 733- Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва врз други основи</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите остварени во странство од матични, зависни и други поврзани друштва, кои не се евидентирани на други сметки од 73</p>
	<p>Конто 740- Приходи од продажба на добра (производи) во земјата</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите од продажба на добра (производи) во земјата</p>
	<p>Конто 741- Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите од продажба на добра (производи) во земјата</p>
	<p>Конто 742- Приходи од продажба на добра и услуги во странство</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат приходите од продажба на добра и услуги во странство и тоа: приходи по основ на извоз на производи и услуги, застапување на странски фирми, чување на странска стока на констигнација, технички и други</p>

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

		услуги за посредување и сите други приходи што се остваруваат во странска валута.
Кonto 743- Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци		На оваа сметка се евидентираат приходите од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци
Кonto 744- Приходи од продажба на нетековни средства, кои се чуваат за продажба и прекинатото работење		На оваа сметка се евидентираат остварените приходи од средства кои влегуваат во недвижности, постројки и опрема и се чуваат подолг период за репродукција или други потреби, а кои однапред се наменуваат за продажба.
Кonto 746- Приходи од специфично работење на неповрзани друштва		На оваа сметка се евидентираат дел од сметките кои го опфаќаат работењето со комисион и констигнација со земјата и странство.
Кonto 747- Приходи од наемнини		На оваа сметка се евидентираат приходите од наемнини, односно поконкретно од оперативен наем (МСС 17-Наеми) Кај оперативен наем, како приход од наемнини се признава надоместокот за услугата (односно даденото средства под наем) кој се однесува за пресметковниот период.
Кonto 748- Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем		На оваа сметка се евидентираат приходите од продажба на добра врз основа на финансиски наем. Кај финансиски наем, се признава приходот од камати, како надомест за лизингот, кој давателот треба да го распореди во периодите на траење на лизингот, а примателот, пресметаната камата ќе ја евидентира паралелно како трошок во истите периоди.
Кonto 749- Останати приходи од продажба на неповрзани друштва		На оваа сметка се евидентираат други приходи од продажба кои не се евидентирани на сметки во рамките на групата 74

ПРИМЕРИ:

Кonto 740 - Приходи од продажба на добра во земјата

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
<p>Друштвото “ Тест АА ” е друштво кое се занимава со трговија и истото е специјализирано за продажба на големо. На ден 20.04.2024 година извршило продажба на стоки на својот долгогодишен клиент Друштвото “ Тест ББ ”, со кого и има склучено договор за деловна соработка, во вредност од 600.000 денари со вклучен ддв. За истава продажба издадена е фактура бр.106. Набавната вредност на стоките изнесува 250.000 денари која исто така е автоматски раздолжена од магацинот. На ден 30.04.2024 година клиентот извршил уплата на фактурата со што и фактурата била затворена во соодветниот валутен период.</p> <p>Податоци:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Продажна вредност со вклучен ддв = 600.000 денари. ➤ Обврска за ддв (600.000*.15,2542/ 100) = 91.525 денари. ➤ Набавна вредност = 250.000 денари. 	1	120	Побарувања од купувачи	600.000		
			740	Приходи од продажба на стоки на големо во земјата		508.475
			230	Обврски по основ на ддв		91.525
				Евидентирање на излезна фактура бр.106		
		701		Набавна вредност на продадени добра	250.000	
			660	Стоки на залиха		250.000
				Раздолжување на стоки од магацин		

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

Кonto 742 - приходи од продажба на добра и услуги во странство

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
Друштвото “Тест АА” е друштво кое се занимава со продажба на текстил и текстилни производи. Истото работи исклучиво за странски пазар и во текот на неделата врши по неколку извози во странство. Најчесто извозите се насочени кон Сојузна Република Германија но може да има и кон друга држави ширум Европа. Во текот на месец Јуни имал еден извоз и истиот на износ од 2.000.000 денари спрема својот клиент “СЗУ ГмБх” Германија. Фактурата е со број 26/2024.	1	120	Побарувања од купувачи	2.000.000		
			742	Приходи од продажба на стоки во странство		2.000.000
				Евидентирање на излезна фактура бр.26/2024		

Кonto 744 - Приходи од продажба на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	Кonto		Опис	Износ		
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
Друштвото тест АА набавило земјиште во вредност од 600.000 денари со вклучен ддв (508,475+91,525= 600.000). Истото, друштвото го набавило за понатамошна продажба. Во текот на 2024 година истото земјиште е продадено за износ од 1.500.000 денари со вклучен ддв (1.271.187 + 228.813= 1.500.000 денари).		671	Земјиште кое се чува за продажба	508.475		
		130	Претходен ддв	91.525		
			220	Обврски спрема добавувачи		600.000
				По фактура за набавено земјиште		
		120		Побарувања од купувачи	1.500.000	
			744	Приходи од продажба на нетековни средства		1.271.187
			230	Обврски за ддв		228.813
				По фактура за продажба на нетековни средства		

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

4. РЕДЕН БРОЈ 3 : АОП 203 ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

АОП – Ознака	Конто	Опис на конто
Во АОП 203 се внесуваат останати приходи од редовната и вонредна дејност на друштвото. На ова АОП се вклучени контата 75 и 76, а се исклучени приходите од сопствено производство	Конто 750- Приходи од вредносно усогласување на нематеријални средства	На оваа сметка се евидентираат приходите од вредносно усогласување според називите.
	Конто 751- Приходи од вредносно усогласување на материјални средства	
	Конто 752- Приходи од вредносно усогласување на вложувања во недвижности	
	Конто 753- Приходи од вредносно усогласување на останати материјални средства	
	Конто 754- Приходи од вредносно усогласување на долгорочни побарувања, депозити и слично	
	Конто 755- Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања	
	Конто 756- Приходи од вредносно усогласување на залихи	
	Конто 757- Приходи од вредносно усогласување на нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење	
	Конто 759- Приходи од вредносно усогласување на останати средства	
	Конто 760- Добивки од продажба на нематеријални материјални средства	На оваа сметка се евидентира капиталната добивка остварена од продажба на постојан имот (материјални и нематеријални средства како и биолошки средства)
	Конто 761- Добивки од продажба на биолошки средства	Капитална добивка претставува разликата помеѓу продажната вредност и сметковоодствената вредност на средството што се продава, на денот на продажбата. Позитивната разлика претставува капитална добивка.
	Конто 762- Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност (разликата помеѓу продажната и сметковоодствената вредност)	
	Конто 763- Добивки од продажба на материјали и отпадоци	На оваа сметка се внесуваат приходите според називот
	Конто 764- Вишоци	На оваа сметка се евидентираат приходите утврдени од вишоци, утврдени по сите основи.
Конто 765- Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски	На оваа сметка се евидентира приходот кој настанува во моментот кога побарување кое е претходно отпишано, истото ќе биде наплатено, како и приходот евидентиран од отпис на краткорочните и долгорочните обврски.	
Конто 766- Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик	На оваа сметка се внесуваат приходите според називот	
Конто 767- приходи од премии, субвенции, дотации и донации	На оваа сметка се евидентираат приходите според називот на сметките. Истите се вреднуваат во согласност со МСС 20- Сметководство за државни поддршки и обелоденување на државна помош. Државните субвенции се признаваат како приход во периодите во кои тие треба да се спротивстават (поврзат) со соодветните трошоци кои не се наменети да се компензираат на систематска основа.	
Конто 768- Приходи од укинување на долгорочни резервирања	На оваа сметка се евидентираат укинувањата од долгорочни резервирања, кои ги опфаќаат укинувањето на вкалкулирањето на материјалните и нематеријални трошоци по основ на долгорочни ризици	
Конто 769-останати приходи од работењето	На оваа сметка се евидентираат останатите приходи од работење како: приходи од наплатени пенали, приходи од наплатени отстапници, капари, приходи наплатени за изгубена добивка, приходи од добиени награди, како и останати неспомнати приходи	

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

ПРИМЕРИ

Кonto 765 - Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	1.	Кonto		Опис	Износ	
		Должи	Побарува		Должи	Побарува
<p>Со спроведниот попис Друштвото “Тест АА” донело одлука врз основа на Законот за облигациони односи, сите обврски спрема своите добавувачи кои им се постари од три години да ги отпишат во целост. Евидентирани се три Друштва спрема кои се должи по ф-ри постари од 3 години и тоа:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Друштво “Тест ББ” во износ од 25.000 денари → Друштво “Тест ЦЦ” во износ од 15.000 денари → Друштво “Тест ДД” во износ од 6.500 денари 		220		Обврски спрема добавувачи	25.000	
			765	Приходи од отпис на обврски		25.000
				Отпис на обврски спрема добавувач Тест ББ		
	2.	220		Обврски спрема добавувачи	15.000	
			765	Приходи од отпис на обврски		15.000
				Отпис на обврски спрема добавувач Тест ЦЦ		
	3.	220		Обврски спрема добавувачи	6.500	
			765	Приходи од отпис на обврски		6.500
				Отпис на обврски спрема добавувач Тест ДД		

Кonto 767 - приходи од премии, субвенции, дотации и донации

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	1.	Кonto		Опис	Износ	
		Должи	Побарува		Должи	Побарува
<p>Друштвото “Тест АА” по основ на одобрена претходно доставена апликација за барање на средства од Фондот за иновации, на ден 22.10.2024 година на својата денарска жиро сметка примило средства во износ од 2.000.000 денари како неповратен паричен износ, односно субвенција од Фондот за проширување на својата дејност.</p>		100		Жиро сметка	2.000.000	
			767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации		2.000.000
				Евидентирање на приходи од субвенции, премии, дотации и донации		

5. РЕДЕН БРОЈ 4: ПРОМЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Не се пополнува.

6. РЕДЕН БРОЈ 4а: АОП 204 ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПОРИЗВОДСТВО НА ПОЧЕТОКОТ НА ГОДИНАТА

Во ова АОП се внесуваат вредностите на недовршеното производство и готовите производи на почетокот на годината, односно салдо кое на 01.01.2024 година го имале сметките од групата 60 до 63 без сметките 608, 618 и 638 и без износите книжени на кусоци и вишоци.

7. РЕДЕН БРОЈ 46: АОП 205 ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО НА КРАЈОТ НА ГОДИНАТА

Во ова АОП се внесува вредноста на недовршеното производство и готовите производи на крајот на пресметковниот период на 31.12.2024 година односно крајното салдо кое го имаат сметките од групата 60 до 63 без сметките 608, 618 и 638 и без износите книжение на кусоци и вишоци.

8. РЕДЕН БРОЈ 5: АОП 206 КАПИТАЛИЗИРАНО СОПСТВЕНО ПРОИЗВОДСТВО И УСЛУГИ

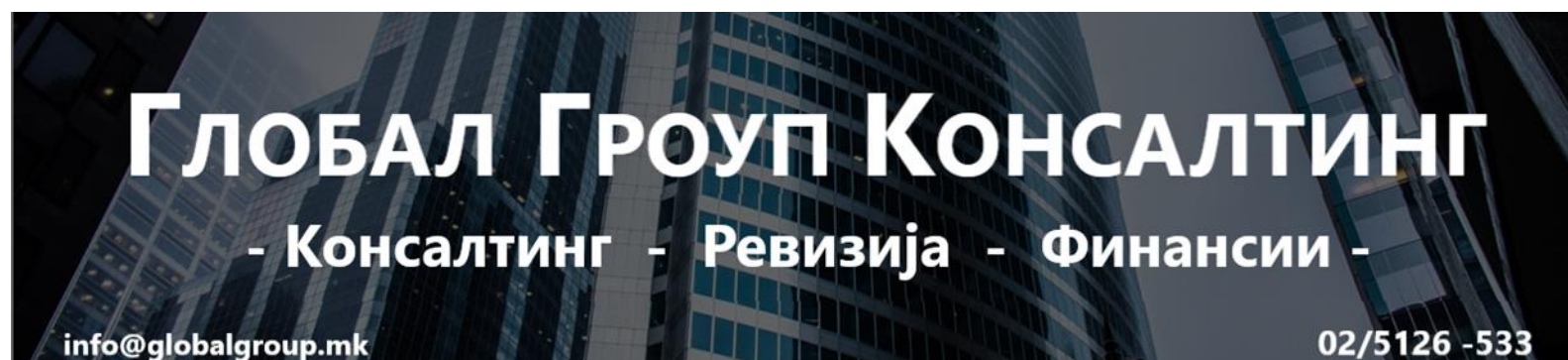
На оваа сметка се евидентираат приходите врз основа на употреба на сопствени добра за изработка на објекти, постројки, алат, опрема и друго.

На ова АОП како приход се искажува употребата на сопствени добра и услуги, но само кога таа употреба е капитализирана, односно на која се искажуваат вложувањата на сопствени добра и услуги заради изградба на објекти (основни средства) или изработка на постројки, алат и опрема.

Сите тие се евидентираат на konto 745- Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги.

9. РЕДЕН БРОЈ 6: АОП 207 ЗБИР ОД АОП208 + АОП209 + АОП210 + АОП211 + АОП212 + АОП213 + АОП218 + АОП219 + АОП220 + АОП221 + АОП222

На оваа билансна позиција се внесува збир од **АОП208 + АОП209 + АОП210 + АОП211 + АОП212 + АОП213 + АОП218 + АОП219 + АОП220 + АОП221 + АОП222.**

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

10. РЕДЕН БРОЈ 7: АОП 208 ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И ДРУГИ МАТЕРИЈАЛИ

На реден број 7, АОП 208 се внесуваат сметките 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
Во АОП 208 се внесуваат сметките 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408	Конто 400- Трошоци за сировини и материјали (за производство).	На оваа сметка се искажува вредноста на потрошените основни материјали, полупроизводи за вградување, помошни материјали, потрошен материјал за чистење и одржување, останати директни и општи трошоци на погонот и на услужната единица.
	Конто 401- Трошоци за материјали (за администрација и продажба).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за материјали за администрација и продажба.
	Конто 402- Трошоци за енергија (за производство).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за потрошена енергија (електрична, јаглен, плин, бензин, дизел, мазут) како и сите други видови на набавена и потрошена енергија.
	Конто 403- Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за потрошена енергија за администрација, управа и продажба.
	Конто 404- Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство).	На оваа сметка се евидентираат вградените делови во сопствени и туѓи производни хали, постројки и опрема, потрошени резервни делови и материјали за замена во гарантен рок.
	Конто 405- Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администрација, управа и продажба).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за резервни делови и материјали за одржување за администрација, управа и продажба.
	Конто 406- Трошоци за амбалажа.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за амбалажа која не се двои од производот.
	Конто 407- Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за отпис на ситниот инвентар, амбалажа и автогуми за производство.
Конто 408- Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба).	На оваа сметка се евидентираат трошоците за отпис на ситниот инвентар, амбалажа и автогуми за администрација, управа и продажба.	

ПРИМЕР:

Конто 403 - Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	Конто		Опис	Износ		
Друштвото “Тест АА” е друштво што се занимава со трговија на детски обувки. За целите на своето работење има свој деловен простор за кој плаќа трошоци за електрична енергија. За месец ноември 2024 година, трошокот за електрична енергија изнесува 4.300 денари со вклучен ддв. 3.644 денари + 656 денари = 4.300 денари.		Должи	Побарува		Должи	Побарува
	1.	403		Трошок за енергија	3.644	
		130		Претходен ддв	656	
			220	Обврски спрема добавувачи		4.300
				По фактура од добавувач за енергија		

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

11. РЕДЕН БРОЈ 8: АОП 209 НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

Во ова АОП се внесуваат сметките од 701- набавна вредност на продадени добра (стоки) и 702- Набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење.

Напомена: Доколку залихите на стоките се водат по набавни цени, директно се утврдува набавната вредност на сметките 701 и 702 и истите збирно се внесуваат во Билансот на успех.

Доколку залихите на стоките се водат по продажни цени, набавната вредност на стоките се утврдува откако претходно ќе се исклучи маржата и вкалкулираниот ддв од продажната цена.

12. РЕДЕН БРОЈ 9: АОП 210 НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

Во АОП210 се внесува сметка 703- Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадоци.

Согласно МСС 2, набавната вредност на материјалите, на резервните делови и стоките ги содржи: нето фактурната вредност, царините, трошоците за транспорт, осигурување и др.зависни трошоци на набавката.

Напомена: Доколку залихите се водат по набавни цени, директно се утврдува набавната вредност преку сметките 701 и 702, без оглед дали се работи за ФИФО или ЛИФО методот .

Доколку залихите се водат по продажни цени, набавната вредност на стоките се утврдува преку одземање на маржата и вкалкулираниот ддв од продажната цена, а доколку залихите на материјали се водат по плански цени, мора да се пресмета отстапување од набавната вредност.

13. РЕДЕН БРОЈ 10: АОП 211 УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

Во АОП 211 се евидентираат услугите со карактер на материјални трошоци и тоа: 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 419.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 2011 се внесуваат услугите со карактер на материјални трошоци и тоа конта : 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 419	Конто 410- Транспортни услуги.	На оваа сметка се книжат транспортните услуги, извршени од други субјекти како што се патен, железнички, воздушен, воден транспорт, за услуги и достава и логистика и останати трошоци за транспорт.
	Конто 411- Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за пошта, телефонски услуги (фиксна и мобилна) како и трошоците за интернет.
	Конто 412- Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги.	На оваа сметка се евидентираат услугите за изработка на добра, кои се составен дел на процесот на производство, како што се услугите за доработка, изработка, преработка и слично во производството и изградба и останати надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги.
	Конто 413- Услуги за одржување и заштита.	На оваа сметка се евидентираат услугите за тековно одржување на основни средства, опрема и градежни објекти, направени во пресметковниот период. Тековното одржување подразбира молерисување, фарбање, површинска заштита итн.
	Конто 414- Наем-Лизинг.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за наем-лизинг, за земјишта и други објекти, опрема и други средства. Овде се евидентира оперативниот наем.
	Конто 415- Комунални услуги.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за снабдување со вода и наводнување, за изнесување и собирање на смет и фекалии, за одржување на зеленило, за дератизација и дезинфекција, за одводнување и прочистување на отпадни и атмосферски води.
	Конто 416- Трошоци за истражување и развој.	На оваа сметка се евидентираат трошоци за активности за стекнување нови знаења, трошоци за истражување алтернативни материјали, уреди, добра, системи и трошоци на развој, кои не се признаваат како нематеријално средство во согласност ос МСС 38.
	Конто 417- Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за услуги врз основа на рекламирање и пропаганда, преку електронски и печатени медиуми во земјата и странство, услуги на рекламни агенции, трошоци за рекламен и пропаганден материјал, трошоци за уредување и изложување на саеми и други изложби на добра и услуги во земјата и странство и останати трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми.
	Конто 419- Останати услуги.	На оваа сметка се евидентираат останати услуги како трошоци за заштита на работа, претплата на весници и списанија и стручни публикации, трошоци за стручно усовршување на вработените, разни посреднички услуги, трошоци за регистрација на возила итн.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

ПРИМЕРИ:

Кonto 411 - Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет.

ОПИС	КНИЖЕЊЕ				
	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
<p>Друштвото “ Тест АА ” е друштво што се занимава со трговија на детски обувки. За целите на своето работење има свој фиксен телефон во својот деловен простор кој го користи за целите на работење на фирмата.</p> <p>За месец ноември сметката за фиксна телефонија изнесува 1.180 денари со вклучен ддв.</p> <p>1.000 денари + 180 денари = 1.180 денари.</p>	1.	411	Трошок за фиксна телефонија	1.000	
		130	Претходен ддв	180	
		220	Обврски спрема добавувачи		1.180
			По фактура од добавувач за фиксна телефонија		

Кonto 417 - Трошоци зареклама, пропаганда, промоција и саеми.

ОПИС	КНИЖЕЊЕ				
	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
<p>Друштвото “ Тест АА ” е друштво што се занимава со трговија на детски обувки. Со оглед на тоа што друштвото е новоотврено во месец март имаше свои реклами на телевизија се со цел за подобро запознавање на бизнисот кај граѓаните,. За таа цел на една телевизиска куќа и плати 180.000 денари (со вклучен ддв) -трошоци за реклама за месец мај.</p> <p>152.542 денари + 27.457 денари = 180.000 денари.</p>	1.	417	Трошок за реклама	1.000	
		130	Претходен ддв	180	
		220	Обврски спрема добавувачи		1.180
			По фактура од добавувач за трошоци за реклама		

14. РЕДЕН БРОЈ 11: АОП 212 ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

На АОП 212 се евидентираат следните видови на трошоци и тоа: 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
<p>На АОП 212 се внесуваат останати трошоци и тоа: 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449</p>	Кonto 442- Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	На оваа сметка се евидентираат трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители
	Кonto 443- Трошоци за спонзорства и донации	На оваа сметка се евидентираат трошоците за спонзорства и донации
	Кonto 444- Трошоци за репрезентација	На оваа сметка се евидентираат издатоците за репрезентација и тоа издатоци за готвење, одмор и рекреација, подароци на разни материјали, пенкала, тефтери, календари, како и вредноста на употребените сопствени производи, стоки и услуги за репрезентација
	Кonto 445- Трошоци за осигурување	На оваа сметка се евидентираат премиите за осигурување на средствата (основни и обртни) врз основа на договори помеѓу правните субјекти и осигурителните друштва. Потоа овде влегуваат премиите за осигурување од одговорност спрема трети лица, осигурување на имот, осигурување за штети, премии за осигурување на вработени во пензиски фондови, и други премии.
	Кonto 446- банкарски услуги и трошоци за платниот промет	На оваа сметка се евидентираат трошоците кои се плаќаат во врска со извршениот платен промет и другите банкарски услуги.
Кonto 447- Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	На оваа сметка се евидентираат трошоците за данок на имот, данок на промет на недвижности и права, данок на додадена вредност на добра дадени како подарок и наградни игри, членарини на здруженија, фондови,	

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

		стопански комори, трошоци за истакнување на фирми и останати трошоци.
Кonto 448- Трошоци за користење на права		На оваа сметка се евидентираат надомести за концесија, за франшиза, за know-how, патенти и останати трошоци за користење на права.
Кonto 449- Останати трошоци на работењето		На оваа сметка се евидентираат сите трошоци кои претходно не се евидентирани.

ПРИМЕРИ:

Кonto 444 - Трошоци за репрезентација

ОПИС	КНИЖЕЊЕ				
	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува			Должи
Друштвото “Тест АА” е друштво што се занимава со трговија на детски обувки. Во текот на месец декември за новогодишната прослава добиле фактура од добавувачот во износ од 30.000 денари.	1.	444			
			220	Трошок за репрезентација	
				Обврски спрема добавувачи	
				По фактура од добавувач за трошоци за репрезентација	

Кonto 446 - банкарски услуги и трошоци за платниот промет

ОПИС	КНИЖЕЊЕ				
	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува			Должи
Друштвото “Тест АА” на денарскиот извод од 05.01.2024 година имало износ од 1.400 денари банкарски трошоци за провизија – за одржување на сметка.	1.	446			
			100	Трошок за банкарски услуги и трошоци за платниот промет	
				Жиро сметка	
				По денарски извод	

15. РЕДЕН БРОЈ 12: АОП 213 ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

На ова АОП се внесува збир од билансните позиции од АОП 214 + АОП 215+ АОП 216 + АОП 217.

16. РЕДЕН БРОЈ 12а: АОП 214 ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА – НЕТО

На ова сметка се евидентираат издатоци за плати, односно нето пресметани плати и надоместоци на плата на вработени ангажирани како во производство, така и во администрација, управа и продажба.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 214 се внесуваат издатоците за плати и надоместоци од плата на вработени ангажирани во производство и администрација и продажба: 420, 421	Конто 420- Бруто плата и надоместоци на плата (за производство)	На оваа сметка се внесуваат бруто платите и надоместоците на вработени во производство
	Конто 421- Бруто плата и надоместоци на плата (за администрација и продажба)	На оваа сметка се внесуваат бруто платите и надоместоците на вработени во администрација и продажба

ПРИМЕР:

Конто 421 - Бруто плата и надоместоци на плата (за администрација и продажба).

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					Забелешка
	Конто		Опис	Износ		
Друштвото “Тест АА“ брои еден вработен. На ден 31.01.2024 година ја пуштило пресметката за плата за месец јануари 2024 година во износ од 26.422 денари.		Должи	Побарува	Должи	Побарува	
	1	421		Бруто плата	26.422	
		240		Обврски за бруто плата	26.422	
			240	Обврски за бруто плата		26.422
			243	Нето плата		18.000
			234	Обврски за пензиско и инвалидско осигурување		4.967
			234	Обврски за здравствено осигурување		1.982
			234	Обврски за вработување		317
			234	Обврски за дополнително здравство		132
			234	Обврски за персонален данок		1.024
				Книжење на плата		

17. РЕДЕН БРОЈ 126: АОП 215 ТРОШОЦИ ЗА ДАНОЦИ НА ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА

На ова АОП се внесуваат даноците на плати и надоместоците на плата. Поточно во оваа билансна позиција се внесуваат податоците од контата 234, 235, 240.

18. РЕДЕН БРОЈ 12в: АОП 216 ПРИДОНЕСИ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

На ова АОП се внесуваат придонесите за задолжително социјално осигурување.

19. РЕДЕН БРОЈ 12г: АОП 217 ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

На ова АОП се внесуваат сите други трошоци поврзани со вработените освен нето платите и надоместоците од плата.

Овде се евидентираат сметките 422, 440, 441, 445.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 217 се внесуваат останатите трошоци за вработените освен платите и надоместоците од плата. Овде се вклучени контата: 422, 440, 441, 445	Кonto 422- Останати трошоци за вработени	На оваа сметка се внесуваат трошоците за вработени по основ на опремина, испратнина, јубилејна награда, регрес за годишен одмор, разна помош на вработени итн.
	Кonto 440- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	На оваа сметка се внесуваат надоместоците на вработените и сопствениците по основ на дневници за службени патувања во земјата и странство, надоместоците за превоз за службен пат, трошоците за превоз за службено патување во земјата и странство и надомест за превоз за службено патување со сопствено возило
	Кonto 441- Надомест на трошоци на вработените и подароци	На оваа сметка се внесуваат трошоците за надоместок за сместување и исхрана на терен, надоместок за одвоен живот, трошоци за организирана исхрана во текот на работата, трошоци за организиран превоз од и до работа, трошоци за образование и усовршување на вработените, за задолжителни систематски прегледи, подароци на вработените итн.
	Кonto 445- Премии за осигурување	На оваа сметка се евидентираат и дел од премиите за осигурување кои се однесуваат за вработените како: премии за доброволно осигурување на вработени во пензиски фондови, премии за докуп на стаж за пензија, премии за менаџерско и животно осигурување на вработени.

20. РЕДЕН БРОЈ 13: АОП 218 АМОРТИЗАЦИЈА НА МАТЕРИЈАЛНИТЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНИТЕ СРЕДСТВА

Амортизацијата претставува вредноста за која некое средство се троши за време на неговиот проценет век на употреба. Амортизациона цена на секое средство е набавната вредност намалена за остатокот на вредноста.

Средствата што се амортизираат се средства кои се очекува дека ќе бидат користени за времетраење повеќе од еден сметководствен период и имаат ограничен век на употреба

Пресметувањето и евидентирањето на амортизацијата во Билансот на успех, се врши согласно:

МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема

МСС 22 - Деловни спојувања

МСС 36 - Оштетување на средства

МСС 38 - Нематеријални средства

МСС 40 - Вложувања во недвижности

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 218 се внесуваат трошоците за амортизација на материјалните и нематеријалните средства и тоа сметките: 430, 431, 432	Кonto 430- Трошоци за амортизација (производство).	На оваа сметка се внесуваат трошоци за амортизација (производство).
	Кonto 431- Трошоци за амортизација на биолошки средства.	На оваа сметка се евидентираат трошоци за амортизација на биолошки средства.
	Кonto 432- Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба) .	На оваа сметка се евидентираат трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба) .

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

ПРИМЕР:

Друштвото Тест АА согласно своите сметководствени политики ги има утврдено следниве стапки за амортизација. Истите се согласно уредбата за амортизација.

Градежни објекти	2,5%
Погонски и деловен инвентар	10%
Мебел и деловен инвентар во трговија	20%
Компјутерска опрема со софтвер	25%

НПО	Набавна вредност (основа за пресметка на амортизација)	Стапка на амортизација согласно сметководствени политики	Износ на амортизација
Градежни објекти	1.000.000	2,5%	25.000
Погонски и деловен инвентар и мебел	350.000	10%	35.000
Мебел и деловен инвентар во трговија	150.000	20%	30.000
Компјутерска опрема со софтвер	120.000	25%	30.000

Сметководствено евидентирање:

1	Кonto		Опис	Износ		Забелешка
	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
	430		Трошоци за амортизација	120.000		
		019	Акумулирана амортизација Евидентирање на трошок за амортизација		120.000	

21. РЕДЕН БРОЈ 14: АОП 219 ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Ова АОП ја опфаќа сметката 45-вредносно усогласување на нетековни средства на која се евидентира намалувањето на сметководствената вредност.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 219 се евидентираат сметките: 450, 451, 452, 453, 454, 457	Кonto 450- Вредносно усогласување (обезвреднување) на нематеријалните средства.	На оваа сметка се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на нематеријалните средства согласно МСС 36.
	Кonto 451- Вредносно усогласување (обезвреднување) на материјални средства.	На оваа сметка се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на материјалните средства според МСС 36 и за биолошки средства согласно МСС 41.
	Кonto 452- Вредносно усогласување (обезвреднување) на вложување во недвижности.	На оваа сметка се евидентираат обезвреднувањата на вложувањата во недвижности согласно МСС 40.
	Кonto 453- Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати материјални средства.	На ова сметка се евидентира вредносното усогласување на ликовни дела, филмски дела, книги во библиотека, музејски предмети и др.
	Кonto 454- Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни побарувања, депозити и слично.	На оваа сметка се евидентираат обезвреднувањата на долгорочните побарувања, депозити и сл во согласност со МСС 39.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

	Кonto 457- Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства, кои се чуваат за продажба и прекинатото работење.	На оваа сметка се евидентираат обезвреднувањата на нетековни средства кои се чуваат за продажба согласно МСФИ 5.
--	--	--

22. РЕДЕН БРОЈ 15: АОП 220 ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

На оваа билансна позиција се евидентираат сметките 455, 456 и 459

Овде се евидентираат усогласувањата по основ на обезвреднување на тековните средства и тоа:

- Побарувањата и депозити согласно МСС 39 и
- Залихите согласно МСС 2.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 220 се евидентираат сметките: 455, 456, 459	Кonto 455- Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочните побарувања.	На оваа сметка се евидентираат обезвреднувањата на краткорочните побарувања.
	Кonto 456- Вредносно усогласување (обезвреднување) на залихи.	На оваа сметка се евидентира намалувањето на сметководствената вредност на материјалните средства според МСС 36 и за биолошки средства согласно МСС 41.
	Кonto 459- Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати средства.	На оваа сметка се евидентираат усогласувањата на вредноста на финансиските средства и вложувања содржани во тековни средства.

23. РЕДЕН БРОЈ 16: АОП 220 РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ

Согласно МСС 37 резервирањата се дефинирани како обврски со неизвесно време на настанување или износ. Резервирањата треба да бидат признаени само кога :

- Ентитетот има тековна обврска (правна или конструктивна) како резултат на минат настан.
- Возможно е дека ќе бидат потребни одливи на ресурсите во кои се вградени економски користи за да се подмират обврските.
- Може да биде направена веродостојна проценка на износот на обврските.

Стандардот укажува дека само во екстремно ретки случаи не е возможно да се направи веродостојна проценка.

Доколку наведените услови не се исполнети тогаш не може да стане збор за резервирање.

Резервирањата како дел од билансните позиции се сместени во АОП 221.

На ова АОП се евидентираат сметките: 433, 435, 436, 437, 438, 439.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
На АОП 221 се евидентираат сметките: 433, 435, 436, 437, 438, 439	Кonto 433- Долгорочни резервирања за трошоци за обновување на природни богатства.	На оваа сметка се евидентираат трошоците според називот.
	Кonto 435- Долгорочни резервирања за користи на вработените.	На оваа сметка се евидентираат резервирањата за пензии и други исплати и користи на вработените согласно МСС 19.
	Кonto 436- Долгорочни резервирања на трошоци за реструктурирање.	На оваа сметка се евидентираат трошоците според називот.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

	Конто 437- Долгорочни резервирања за гарантен рок.	На оваа сметка се евидентираат сите резервации на трошоци во гарантен рок. Истите се базираат на најдобра “проценка” согласно МСС 37 на очекуваните издатоци за отстранување на грешките и недостатоците и доведување до исправна состојба.
	Конто 438- Долгорочни резервирања за кауции и депозити; природни богатства.	На оваа сметка се евидентираат трошоците според називот.
	Конто 439- Останати долгорочни резервирања за трошоци и ризици.	На оваа сметка се евидентираат трошоците според називот.

24. РЕДЕН БРОЈ 17: АОП 222 ОСТАНАТИ РАСХОДИ

На ова АОП се евидентираат загубите врз основа на продажба и расходување на нематеријалните средства, недвижности, постројки и опрема, загубите врз основа на продажба на биолошките средства, загубите врз основа на продажба на хартии од вредност и учество во капиталот на друго друштво, загубите од продажба на материјали, кусоци, кало, растур, крш и расипување, расходите врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик, расходи врз основа на директен отпис на побарувања и останати неспомнати расходи. На оваа смета се евидентираат следните конта: 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469.

АОП – ОЗНАКА	КОНТО	ОПИС НА КОНТО
<p>На АОП 222 се евидентираат сметките: 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469</p>	<p>Конто 460- Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства.</p>	<p>На оваа сметка се евидентира неотпишаната вредност на нематеријалните и материјалните средства расходувани или оттуѓени без продажба и загубите од продажба на нематеријалните и материјалните средства.</p>
	<p>Конто 461- Загуби врз основа на расходување и загуба од продажба на биолошки средства.</p>	<p>На оваа сметка се евидентира неотпишаната вредност и дополнителните трошоци на отпишаните биолошки средства и загубата од продажба на истите.</p>
	<p>Конто 462- Загубни врз основа на продажба на учество во капитал и хартии од вредност.</p>	<p>На оваа сметка се евидентира загубата, ако учеството во капиталот и хартиите од вредност се продаваат по пониска вредност од сметководствената вредност.</p>
	<p>Конто 463- загуба од продажба на материјали.</p>	<p>На оваа сметка се евидентира загубата ако материјалите се продаваат по пониска вредност од сметководствената вредност.</p>
	<p>Конто 464- Кусоци, кало, растур, крш и расипување.</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат кусоците утврдени со попис, како и кало, растур, крш и расипување. Се евидентираат и нормираните и износите над нормираните.</p> <p><i>Повеќе книжења во врска со кусоци може да погледнете во нашиот напис за ПОПИС 2024 година објавен на Smetkovoditeli.com.mk.</i></p>
	<p>Конто 465- Расходи врз основа на ефекти од договорени заштити од ризици, кои не ги исполнуваат условите да се искажат во рамките на</p>	<p>На оваа сметка се евидентираат расходите според називот на сметката.</p>

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

	ревалоризационите резерви.	
	Кonto 466- Расходи врз основа на директен отпис на побарувања.	На оваа сметка се евидентираат расходите врз основа на директен отпис на побарувањата.
	Кonto 467- Расходи за дополнително одобрени попусти, рабати, рекламации и дадени примероци.	На оваа сметка се евидентираат дополнителни одобрените попусти по извршена продажба, расходи за рекламации за некавалитет, расходи за дадени примероци за контрола, прегледи и сл.
	Кonto 468- Казни, пенали, надоместоци за штети и друго.	На оваа сметка се евидентираат трошоците според називот на сметката. Овде се сместени трошоците за глоби, прекршоци и други казни изречени од надлежен суд, казни што ќе бидат изречени на правните лица итн.
	Кonto 469- Останати расходи од работењето.	На оваа сметка се евидентираат трошоците за спорови, расходи кои не се во функција на вршење на дејноста, расходи од ефекти од промена на сметководствените политики и грешки кои бне се материјално значајни и други расходи.

ПРИМЕР:

Кonto 466 - Расходи врз основа на директен отпис на побарувања

ОПИС	КНИЖЕЊЕ					
	Кonto		Опис	Износ		
<p>Друштвото “Тест А“ на 31.12.2024 година извршило редовен попис согласно законската регулатива и заклучно со пописот донело одлука за да се отпишат следните застарени побарувања:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Побарувања постари од 3 години да се отпишат во целост. ➤ Износот на побарувањата постари од 3 години изнесува 30.000 денари и истото салдо е сочинето од еден купувач, Купувач “Тест Ц”. 	Должи	Побарува		Должи	Побарува	
	1	466		Траен отпис на побарувања	20.996	
			120	Побарувања од купувачи		20.996
				Траен отпис на побарување		

25. III РЕДЕН БРОЈ 18: АОП 223 ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

Ова АОП претставува збир од АОП 224 + АОП 229 + АОП 230 + АОП 231 + АОП 232 + АОП 233.

26. РЕДЕН БРОЈ 19: АОП 224 ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ ОД ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

Ова АОП претставува збир од АОП 225 + АОП 226 + АОП 227 + АОП 228.

27. РЕДЕН БРОЈ 19а: АОП 225 ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

Ова АОП е содржано од сметка 773. На оваа сметка се евидентираат приходите од вложувања од поврзани друштва и тоа: дивиденди и од удели од матични, зависни и други поврзани друштва, други приходи од учество во добивката, приходи од добивка од продажба на удел, и други приходи од учества на вложувања во поврзани субјекти.

28. РЕДЕН БРОЈ 19б: АОП 226 ПРИХОДИ ВРЗ ОСНОВА НА КАМАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На ова АОП се евидентираат приходите од договорните камати и казнени камати од матични, зависни и други поврзани друштва. Или подетално на оваа сметка се евидентираат приходите остварени од финансирање кои настануваат помеѓу поврзаните субјекти по основ на приходи од камати на денарски краткорочни кредити, камати на тековни побарувања, приходи од затезна камата на тековните побарувања платени по рокот на доспеаност, приходи од камата на долгорочните пласмани од каматите од краткорочните кредити во девизи, од каматата по тековни побарувања во девизи. Ова АОП е содржано од сметка 770 од контниот план.

29. РЕДЕН БРОЈ 19в: АОП 227 ПРИХОДИ ВРЗ ОСНОВА НА ПОЗИТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД РАБОТЕЊЕТО СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На ова АОП 227 се евидентираат приходите од сметка 771 или поточно овде се евидентираат приходите од курсни разлики настанати во пресметковниот период од односи со матични, зависни и други поврзани друштва.

Сите вредности во сметководството што се искажани во странска валута на 31 декември 2024 година мора да се пресметаат по среден курс на НБРМ.

30. РЕДЕН БРОЈ 19г: АОП 228 ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

АОП 228 е билансна позиција во која се внесуваат износите од сметка 772, а овде се евидентирани финансиските приходи од поврзани друштва неспомнати на друго место.

31. РЕДЕН БРОЈ 20: АОП 229 ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА ВО НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На сметка 776 се искажуваат приходите од вложувања во неповрзани друштва, а истите овие потоа се внесуваат во АОП 229 од Билансот на успех.

Овде се евидентираат приходите од дивиденди или удели, учество во инвестициони фондови и останати финансиски приходи.

32. РЕДЕН БРОЈ 21: АОП 230 ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА КАМАТИ ОД РАБОТЕЊЕ СО НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На билансна позиција АОП 230 се внесуваат приходите од договорните и казнени камати од трансакции и договори со неповрзани друштва и други субјекти, кои се остваруваат по основ на долгорочни и краткорочни пласмани и побарувања по други основи, претходно евидентирани на сметка 774 од сметковниот план.

Нашиот е-калкулатор за пресметка на казнена камата може да го отворите на следниот линк:

[> > Калкулатор за казнена камата < <](#)

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

Табела: Казнена камата за долг во денари по периоди

Период на примена од - до	Референтна стапка на НБРМ	Казнена камата на трговски договори помеѓу трговци и лица на јавното право (референтна стапка + 10%)	Казнена камата во договорите во кои барем едното лице не е трговец (физичко лице)(референтна стапка + 8%)
01/02/2010 - 30/06/2010	8.5 %	18.50%	16.50%
01/07/2010 - 31/12/2010	5%	15%	13%
01/01/2011 - 30/06/2011	4%	14%	13%
01/07/2011 - 31/12/2011	4%	14%	13%
01/01/2012 - 30/06/2012	4%	14%	13%
01/07/2012 - 31/12/2012	3.75%	13.75%	11.75%
01/01/2013 - 30/06/2013	3.75%	13.75%	11.75%
01/07/2013 - 31/12/2013	3.50%	13.50%	11.50%
01/01/2014 - 30/06/2014	3.25%	13.25%	11.25%
01/07/2014 - 31/12/2014	3.25%	13.25%	11.25%
01/01/2015 - 30/06/2015	3.25%	13.25%	11.25%
01/07/2015 - 31/12/2015	3.25%	13.25%	11.25%
01/01/2016 - 30/06/2016	3.25%	13.25%	11.25%
01/07/2016 - 31/12/2016	4%	14%	12%
01/01/2017 - 30/06/2017	3.75%	13.75%	11.75%
01/07/2017 - 31/12/2017	3.25%	13.25%	11.75%
01/01/2018 - 30/06/2018	3.25%	13.25%	11.25%
01/07/2018 - 31/12/2018	3.00%	13%	11.25%
01/01/2019 - 30/06/2019	2.50%	12.50%	11%
01/07/2019 – 31/12/2019	2.25%	12.25%	10.25%
01/01/2020 – 02/04/2020	2.25%	12.25%	10.25%
03/04/2020 – 30/04/2020	1.75%	6.75%	5.75%
01/05/2020 – 31/05/2020	1.75%	6.75%	5.75%
01/06/2020 – 30/06/2020	1.5%	6.5%	5.5%
01/07/2020 – 31/12/2020	1.5%	11.5%	9.5%
01/01/2021 - 30/06/2021	1.5%	11.5%	9.5%
01/07/2021 - 31/12/2021	1.25%	11.25%	9.25%
01/01/2022 - 30/06/2022	1.25%	11.25%	9.25%
01/07/2022 - 31/12/2022	2%	12%	10%
01/01/2023 - 30/06/2023	4.75%	14.75%	12.75%
01/07/2023 - 31/12/2023	6%	16%	14%
01/01/2024 – 30/06/2024	6.3%	16.30%	14.30%
01/07/2024 – 31/12/2024	6.3%	16.30%	14.30%

Табела: Казнена камата за долг во странска валута по периоди.

Период на примена од - до	Едномесечна EURIBOR стапка за евра	Казнена камата на трговски договори помеѓу трговци и лица на јавното право (ЕУРИБОР + 10%)	Казнена камата во договорите во кои барем едното лице не е трговец (физичко лице) (ЕУРИБОР + 8%)
01/02/2010 - 30/06/2010	0,453%	10,453%	8,453%
01/07/2010 - 31/12/2010	0,485%	10,485%	8,485%
01/01/2011 - 30/06/2011	0,782%	10,782%	8,782%
01/07/2011 - 31/12/2011	1,325%	11,325%	9,325%
01/01/2012 - 30/06/2012	1,024%	11,024%	9,024%
01/07/2012 - 31/12/2012	0,373%	10,373%	8,373%
01/01/2013 - 30/06/2013	0,109%	10,109%	8,109%
01/07/2013 - 31/12/2013	0,123%	10,123%	8,123%
01/01/2014 - 30/06/2014	0,216%	10,216%	8,216%
01/07/2014 - 31/12/2014	0,099%	10,099%	8,099%
01/01/2015 - 30/06/2015	0,018%	10,018%	8,018%
01/07/2015 - 31/12/2015	-0,064%	9,936%	7,936%
01/01/2016 - 30/06/2016	-0,205%	9,795%	7,795%
01/07/2016 - 31/12/2016	-0,364%	9,636%	7,636%
01/01/2017 - 30/06/2017	0,368%	9,632%	7,632%
01/07/2017 - 31/12/2017	-0,373%	9,627%	7,627%
01/01/2018 - 30/06/2018	-0,368%	9,632%	7,632%
01/07/2018 - 31/12/2018	-0,370%	9,630%	7,630%
01/01/2019 - 30/06/2019	-0,363%	9,637%	7,637%
01/07/2019 - 31/12/2019	-0,388%	9,612%	7,612%
01.01.2020 - 02.04.2020	-0,438%	9,562%	7,562%
03.04.2020 - 30.04.2020	- 0,460%	4,540%	3,540%
01.05.2020 - 31.05.2020	- 0,460%	4,540%	3,540%
01.06.2020 - 30.06.2020	- 0,482%	4,518%	3,518%
01.07.2020 - 31.12.2020	- 0,510%	9,490%	7,490%
01.01.2021 - 30.06.2021	-0,554%	9,446%	7,446%
01.07.2021 - 31.12.2021	-0,555%	9,445%	7,445%
01.01.2022 - 30.06.2022	-0,583%	9,417%	7,417%
01.07.2022 - 31.12.2022	-0,508%	9,492%	7,492%
01.01.2023 – 30.06.2023	1,884%	11,884%	9,884%
01.07.2023 – 31.12.2023	3,385%	13,385%	11,385%
01/01/2024 – 30/06/2024	3,845%	13,845%	11,845%
01/07/2024 – 31/12/2024	3,632%	13,632%	11,632%

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

33. РЕДЕН БРОЈ 22: АОП 231 ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД РАБОТЕЊЕ СО НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На сметка 775 се евидентираат позитивните курсни разлики за денарска противвредност на монетарните ставки искажани во странски валути.

Позитивна курсна разлика е разликата кој се добива доколку денарската противвредност во сметководство е помала од онаа која ќе се утврди според средниот курс на НБРМ.

[>>Отворете Курсна листа на Народна Банка на РМ за 2024 година на овој линк.<<](#)

Пример:

Кonto 775- Позитивни курсни разлики

Извозот е главен двигател на работењето на Друштвото “Тест АА” кое се занимава исклучиво со продажба на странски пазар. Најголем клиент со кој соработува е Друштвото “KLUH GMBH” Германија. На ден 13.06.2024 година друштвото извршило уплата по фактура која ја должи на износ од 5.000 евра, односно 307.475 денари. При извршената уплата евидентирани се позитивни курсни разлики во износ од 775 денари.	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
		121	Побарувања од купувачи од странство		307.475
		775	Приходи од позитивни курсни разлики до работењ со неповрзани субјекти		775
	103		Девизна сметка	308.250	
		Евидентирање на уплата по ф-ра од странски добавувач			

34. РЕДЕН БРОЈ 23: АОП 232 НЕРЕАЛИЗИРАНИ ДОБИВКИ (ПРИХОДИ) ОД ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

На ова АОП се внесуваат приходите од зголемување на вредноста на акциите, уделите и останатите финансиски средства. Овде се износите од сметка 777.

35. РЕДЕН БРОЈ 24: АОП 233 ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

На ова АОП се внесуваат приходи кои не се евидентирани на други сметки во рамки на групата 77 и тоа приходите од останати вложувања и заеми во рамките на постојаните средства (вложени средства во банка, други здружени и вложени средства, дадени депозити и кауции, вложувања во хартии од вредност, кредити, провизии на кредити и др.)

36. IV РЕДЕН БРОЈ 25: АОП 234 ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

Ова АОП претставува збир од АОП 235 + АОП 239 + АОП 240 + АОП 241 + АОП 242 + АОП 243.

37. РЕДЕН БРОЈ 26: АОП 235 ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ ОД ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

Ова АОП претставува збир од АОП 236 + АОП 237 + АОП 238.

38. РЕДЕН БРОЈ 26А: АОП 236 РАСХОДИ ПО ОСНОВ НА КАМАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На сметка 470 односно АОП 236 од Билансот на успех се евидентираат расходите за камати во земјата и странство според називот на сметката.

-ПРИРАЧНИК ЗА БИЛАНС НА УСПЕХ-

39. РЕДЕН БРОЈ 266: АОП 237 РАСХОДИ ПО ОСНОВ НА КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД РАБОТЕЊЕТО СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На сметка 471 односно АОП 237 од Билансот на успех се евидентираат расходите за курсни разлики од работењето со поврзани друштва.

40. РЕДЕН БРОЈ 26в: АОП 238 ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ ОД ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На ова АОП се евидентираат финансиските расходи врз основа на валутна клаузула, и други финансиски расходи од работењето со матични, зависни и други поврзани друштва.

41. РЕДЕН БРОЈ 27: АОП 239 РАСХОДИ ПО ОСНОВ НА КАМАТИ ОД РАБОТЕЊЕ СО НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На АОП 239 односно сметка 474, се евидентираат расходите за камати врз разни основи.

42. РЕДЕН БРОЈ 28: АОП 240 РАСХОДИ ПО ОСНОВ НА НЕГАТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ ОД РАБОТЕЊЕ СО НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА

На АОП 240 односно сметка 475, се евидентираат негативните курсни разлики на монетарни ставки, пресметани по среден курс на НБРМ.

43. РЕДЕН БРОЈ 29: АОП 241 НЕРЕАЛИЗИРАНИ ЗАГУБИ (РАСХОДИ) ОД ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

На оваа билансна позиција се евидентира вредносното усогласување на хартиите од вредност, кои се чуваат за тргување.

44. РЕДЕН БРОЈ 30: АОП 242 ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ВЛОЖУВАЊА

На сметка 476 односно АОП 242 се евидентираат вредносните усогласувања на долгорочни финансиски средства и хартии од вредност, расположливи за продажба.

45. РЕДЕН БРОЈ 31: АОП 243 ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

На оваа позиција се евидентираат расходите кои не се евидентирани на друга билансна позиција од сметка 47.

46. РЕДЕН БРОЈ 32: АОП 244 УДЕЛ ВО ДОБИВКАТА НА ПРИДРУЖЕНИТЕ ДРУШТВА

На сметка 780 се евидентираат приходите од учество во добивката на придружени друштва.

47. РЕДЕН БРОЈ 33: АОП 245 УДЕЛ ВО ЗАГУБАТА НА ПРИДРУЖЕНИТЕ ДРУШТВА

На сметка 480 односно на билансна позиција 245 се евидентира уделот во загубата на придружно друштво согласно МСС 28 и оддел 14 од меѓународниот стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти.

48. РЕДЕН БРОЈ 34: АОП 246 ДОБИВКА ОД РЕДОВНОТО РАБОТЕЊЕ

На ова АОП се евидентира разликата од следниве билансни позиции (АОП 201 + АОП 223+ АОП 244) - (АОП 204-АОП 205 + АОП 207 + АОП 234 + АОП 245).

49. РЕДЕН БРОЈ 35: АОП 247 ЗАГУБА ОД РЕДОВНОТО РАБОТЕЊЕ

На ова АОП се евидентира разликата од следниве билансни позиции (АОП 204 - АОП 205+ АОП 207 + АОП 234+ АОП 245) - (АОП 201+ АОП 223 + АОП 244).

50. РЕДЕН БРОЈ 36: АОП 248 НЕТО ДОБИВКА ОД ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА

На сметка 781 се евидентира добивката на организационите делови за кои е донесена одлука за прекин на работењето.

51. РЕДЕН БРОЈ 37: АОП 249 НЕТО ЗАГУБА ОД ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА

На сметка 481 се евидентира нето загуба од организационен дел за кој е донесена одлука за прекинување на работењето во согласност со МСФИ 5.

52. РЕДЕН БРОЈ 38: АОП 250 ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

Ова АОП се пополнува доколку вкупните приходи се во поголем износ од вкупните расходи во тој пресметковен период.

53. РЕДЕН БРОЈ 39: АОП 251 ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

На оваа позиција се евидентира вишокот на расходи над приходи односно доколку вкупните расходи се во поголем износ од вкупните приходи во тој пресметковен период.

54. РЕДЕН БРОЈ 40: АОП 252 ДАНОК НА ДОБИВКА

На ова АОП се внесува данокот на добивка утврден по даночен биланс.

55. РЕДЕН БРОЈ 41: АОП 253 ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ПРИХОДИ

По утврдувањето на добивка/загуба пред оданочување се евидентира и данокот и добивка и на сето ова се додаваат и одложените даночни приходи.

Тука влегуваат одложени даночни приходи од тековен даночен период од даночнин приходи од наплатени отпишани побарувања за делото од данокот на добивка, од приходи од промена на даночни стапки поради повисоко платени аконтации, од анулирање на времените разлики за даночно непризнати расходи од даночен приход настанат од покривање на загуби од претходни периоди.

56. РЕДЕН БРОЈ 42: АОП 254 ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ РАСХОДИ

По претходно наведеното се оди и на одземање на одложените даночни расходи доколку постојат. Истите се евидентираат на сметка 812- одложени даночни расходи.

57. РЕДЕН БРОЈ 43: АОП 255 НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

На сметка 820 односно на ова билансна позиција се евидентира нето добивката за деловната година.

Математичката пресметка е следна (АОП 250- АОП 252 + АОП 253 – АОП 254).

58. РЕДЕН БРОЈ 44: АОП 256 НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

На сметка 821 односно на АОП 256 се евидентира нето загубата за деловната година. Математичката пресметка е следна (АОП 251 + АОП 252 – АОП 253 + АОП 254).

59. РЕДЕН БРОЈ 45-48г: АОП 257 – АОП 268

Почнувајќи од АОП 257 до АОП 268 се евидентираат посебни податоци и тоа:

- ➔ Број на вработени;
- ➔ Број на месеци на работење;
- ➔ Податоци за сопственичката структура и делот кој им припаѓа на основачите, врз основа на сразмерното учество во сопственост;
- ➔ На останатите редни броеви се пресметуваат заработувачката по акција и разводнетата заработувачка по акција.